

Ebből következően az illetékmentes ügyekben az adózók főszabályként nem értesülnek az illetékmentesség tényének NAV általi megállapításáról, de adott számukra a lehetőség, hogy az ügyiratra feljegyzett döntésről külön **illeték vagy díj megfizetése nélkül postai úton másolatot kapjanak.**

6.2. Fizetési meghagyás²²

A kiszabás alapján fizetendő illetékről – ideértve a mulasztási bírságot is – **fizetési meghagyást, azaz határozatot** kell kiadni. A fizetési meghagyás tartalmazza a kiszabott illeték összegének megállapításánál figyelembe vett adatokat és az alkalmazott jogszabályokat.

A fizetési meghagyás, azaz határozat alapján fizetendő illeték a határozat véglegessé válását követő 15. napon válik esedékessé, vagyis az **adózót a határozat kézbesítését követő 30. naptól terheli az illetékfizetési kötelezettség.**

6.3. Késedelmi pótlék²³

A fizetési meghagyásban megállapított határidőig meg nem fizetett illeték után az Art. rendelkezései szerint kell késedelmi pótlékot fizetni.

A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a késedelem, illetve az esedékesség előtti igénybevétel – felszámítás – időpontjában érvényes jegybanki alapkamat 5 százalékponttal növelt mértékének háromszázhatvanötöd része. A késedelmi pótlék után késedelmi pótlékot felszámítani nem lehet. A NAV az ötezer forintot el nem érő késedelmi pótlékot nem írja elő.

Nem kell azonban késedelmi pótlékot fizetni arra az időszakra, amelyre az adózó a késedelmét igazolta. **Igazolásnak csak akkor van helye, ha a késedelmet elháríthatatlan külső ok idézte elő.**

Ha a lakóház építésére alkalmas telektulajdonon a 4 éven belüli építkezés feltétele nem teljesül, vagy a vagyonszerző – illetve a lakóház felépítésére e törvény alapján köteles jogutódja – a lakóház felépítésére biztosított határidőn belül kéri az illeték felfüggesztésének megszüntetését, a megállapított, de meg nem fizetett illetéket az eredeti esedékességtől – a határozat véglegessé válását követő naptól – számított késedelmi pótlékkal megnövelt összegben kell megfizetni.

Nem kell továbbá késedelmi pótlékot fizetni, ha az illeték törlésére a 6.5. pont a), b) vagy f) pontjai alapján kerül sor.²⁴

6.4. Mulasztási bírság, adóbírság²⁵

Az illeték fizetésére kötelezettnek a vagyonszerzéssel kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásakor, illetve hiányos vagy késedelmes teljesítésekor, **illetékfizetési kötelezettségétől függetlenül,** mulasztási bírságot kell fizetni. A mulasztási bírság összege magánszemély esetén 200 ezer, míg más adózó esetén 500 ezer forintig terjedhet.

²² Itv. 78. §.

²³ Itv. 87. §; az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 206-210. §.

²⁴ Art. 206. § (4) bekezdése.

²⁵ Itv. 82. §; Art. 220. §.

6.5. Az illeték törlése és visszatérítése²⁶

Az Art. elévülésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni a meg nem fizetett illeték törlésére, és a megfizetett illeték visszatérítésére irányuló kérelem benyújtásának, illetve annak hivatali törlésének, visszafizetésének határidejére.

Ha a bíróság a vagyonszerzés időpontjára visszahatóan szünteti meg vagy korlátozza a vagyonszerzést, az illeték visszatérítését ezen a határidőn túl is – de legfeljebb a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül – lehet kérni.

Az illetékek visszatérítésére az Art. adó-visszatérítésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.²⁷ A kiszabott, de meg nem fizetett illeték törlésének, illetőleg a megfizetett illeték visszatérítésének – jogorvoslati eljáráson, valamint az illetékmentesség bizonyos esetein kívül, a fizetésre kötelezett vagy jogutódja kérelmére – csak a következő esetekben van helye:

- a) ha a jogügyletet a bíróság módosítja, megszünteti, felbontja, vagy a jogügylet érvénytelenségét megállapítja, és emiatt a jogügylet után kevesebb illeték jár, vagy illeték nem jár;
- b) ha a jogügyletet a felek közös megegyezéssel megszüntetik vagy felbontják, továbbá ha a szerződés valamelyik fél elállása vagy felmondása folytán szűnik meg, és ingatlan esetén a szerződés megszűnésével az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreáll, más esetben a jogügylet megszűnését a kérelmező okirattal igazolja;
- c) ha a vagyoni értékű jog valamely személy életének, házasságának vagy özvegyiségének idejére terjed, de e jogosultság a megállapított szorzókkal vélelmezett évek felénél rövidebb idő elteltével megszűnik – itt a vagyoni értékű jog tényleges ideje után számított illetéket meghaladó részt kell törölni, illetve visszatéríteni;
- d) ha a jogügylet tárgya határozott időre kikötött vagyoni értékű jog, és az illetéket a számított érték után szabták ki, de a jogosultság a figyelembe vett évek felének elteltével szűnik meg – a vagyoni értékű jog tényleges ideje után számított illetéket meghaladó részt kell törölni, illetve visszatéríteni;
- e) ha az illetékfizetésre kötelezett számítási hiba vagy jogszabály téves értelmezése folytán a szabályszerű illetéknél többet fizetett;
- f) ha az illetéket vagy az illetékalapot hibásan számították ki, vagy az illeték kiszabása nem a fizetésre kötelezett terhére történt, továbbá ismételt kiszabáskor;
- g) ha a bontó feltételtől függő jogügyletnél a feltétel bekövetkezik.

²⁶ Itv. 79-80. §.

²⁷ Itv. 79. § (4) bekezdése.